Ч. 94 (14.343). Львів, четвер 30. квітня 1936. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 22-9-41.
„ Друкарні: 22-9-36.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято в 10-ліття смерти
Головного Отамана Військ України Симона Петлюри.

Цього року 25 травня минає 10 літ, як жидівський комуніст Шварцбарт убив Головного Отамана Військ України та Голову Директорії Симона Петлюру в Парижі.

В ці 10-ті роковини відбудеться у Львові свято з такою програмою:

В суботу 23. травня літературна академія.

В неділю 24. травня в Луговому Городі у Львові в год. 9. рано польова Служба Божа по полеглих вояках Української Армії, яку відправить Преосв. Бучко Іван та виголосить проповідь. Потім буде відправлене жалібне богослуження, після чого виголосить промову б. адютант Гол. Отамана полк. О. Доценко.

В год. 10.30 рушить з Лугового Городу похід, у якому візьмуть участь лугові чети та інші українські товариства й установи.

В год. 12.30 відбудеться вокально-музична академія в салі Великого Театру у Львові.

В год. 4. попол. лугові вправи в Луговому Городі.

Великий Луг звертається до всіх лугових товариств, щоби взяли участь у святі в неділю 24 травня. Тому вже тепер „Луги" повинні приготовлятися, щоб кожний луговик мав луговий одностpій, луговичка народній стрій. З уваги на те, що у святі будуть брати участь і інші українські організації, всі луговики мусять мати лугові одностpої, щоб було видно, що це Лугова Організація, а не якась інша. Всі луговички мають мати народні строї.

На цьому святі луговики і луговички роблять вправи, приписані на 1935 і 1936 р., себто мішані вправи луговиків і луговичок, вправи палицями луговиків, вправи луговичок хустинами і ритмічні вправи „Молитва" (Боже великий, Творче всесильний).

На цьому святі дістануть найкращі „Луги" нагороди. Змагання лугових товариств, чи пак повітів підуть головно за дві мандрівні срібні чаші. Одна з них є від мин. року в посіданні „Лугу" в Годинях мостиського повіту, яку мостиський повіт мусітиме боронити, другу чашу, як мандрівну нагороду, жертвовано цього року на свято.

„Луги" навіть з найдальших околиць мають приготовляти поїздку фірами. Вправді може бути залізнича знижка, але тільки 50 процентова і, розуміється, на таку знижку луговики не зможуть їхати, бо не будуть мати грошей.

Кожний повіт має виступати під командою свого повіт. лугового голови, або визначеного Повітовою Луговою Старшиною команданта повіту і ввесь час, і підчас Служби Божої, і в поході і при вправах кожний повіт виступатиме окремо. Лугові товариства, які мають орхестри, повинні приготовитись і приїхати з орхестрами. Орхестри мають бути в лугових одностроях і вміти грати марші в поході, як „Гей там на горі Січ іде", „Зажурились галичанки", „Їхав стрілець" та інші українські марші.

Дальші інструкції щодо свята і точної програми подасть Комітет для вшанування 10-их роковин смерти Гол. От. С. Петлюри, а щодо „Лугів" — Великий Луг.

Французькі партії перед вирішним боєм.

ПАРИЖ, 29. 4. ПАТ. В обличчі других виборів — найбажнічої неділі — франц. партії поровумівавться над зосередженням розсіяних голосів на означеного кандидата. Ця акція дуже трудна, бо вимагає компромісів між партіями, дискваліфікації кандидатів та згоди провінціональних партійних органів. Вислід виборів залежить від того, у якому степені проявить солідарність правий „національний фронт" та лівий „людовий фронт". Правиця рішена до якнайдальшої солідарности; щоб не допустити до перемоги людового фронту, буде декуди голосувати навіть на поміркованих радикалів. Зусилля правої преси, щоб відтягнути з „людового фронту" радикалів не повелися. У Ліоні лівиці комуністи та соціялісти льояльно тримаються виборчого компромісу. Зате радикали, заляканi ходом перших виборів, хотять, щоб „люд. фронт" не пристосовував автоматично правил компромісу, лише декуди робив винятки.

КУРТУАЗІЯ.

ПАРИЖ, 29. 4. ПАТ. Тому, що Еріо стане вдруге до виборів у Ліоні, комуністичний кандидат уступив, щоб запевнити виборчу перемогу товаришеві Еріо. Міністер освіти Ґерню (радикал) зренгнував з кандидатури у Шато-Тієрі на користь соціялістичного кандидата.

ДО МОСКВИ.

ПАРИЖ, 29. 4. ПАТ. „Евр" повідомляє, що 15. липня виїздить до СССР велика прогулька республиканського союзу старшин і підстаршин резерви, щоб тим способом відповісти на зусилля правих партій проти франко-совітського зближення.

Англійський квестіонар для Німеччини вже зредаґований.

ЛЬОНДОН, 29. 4. ПАТ. Міністерство закорд. справ викінчило вчора квестіонар, що його під кінець цього тижня мають предложити німецькому урядові. сьогодні розгляне його рада міністрів.

Sygn. VI. 1. Pr. 113/36. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie w składzie: Przewodniczący Wiceprezes S. O. L. Malicki. Głosujący: S. O. Dr. J. Locker i S. O. P. Dyszkiewicz, w sprawie konfiskaty Nr. 85 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, dnia 1 kwietnia 1936 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 113/36, na posiedzeniu niejawnem w dniu 23 kwietnia 1936 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 18 kwietnia 1936 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt.: „Dilo", Nr. 85 z daty Lwów, dnia 19 kwietnia 1936 r., zawierającego w artykule pt.: „Prawosławnyj patriarchat u Polszczi" — w całości wraz z tytułem, znamiona występku z art. 170 k. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. — Uzasadnienie. Wspomniany artykuł zawiera świadomie fałszywe wiadomości o stosunkach religijnych w Polsce z tendencją wywołania niepokoju publicznego. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: L. Malicki wr. Protokólant: A. Tarkiewicz wr. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekret.

РІДНА ШКОЛА і сокальський кордон.

З нагоди замітки „Бюлетину Польсько-Українського".

В ч. 15. з 12. квітня ц. р. переповів „Бюлетин Польсько-Український" м. ін. відозву повної Головної Управи Рідної Школи „До Українського Громадянства!" у справі матеріяльного забезпечення цієї всенародньої установи. Навівши з відозви деякі інформаційні дані, подав „Б. П.-У." від себе таку кінцеву характеристичну заввагу:

„Відозва підчеркає, що сучасний стан приватного українського шкільництва — це тільки самий початок і стверджує необхідність розбудови всякого роду шкіл на всіх закутинах нашої Землі. Той універсальний тон відозви остільки не відповідає фактичному станові речі, що Рідна Школа територіяльно обмежує (?) свою діяльність виключно до области 3 полудневo-східних воєвідств".

Замітка — здавалось би — неважна, а всеж таки дуже знаменна. Бо необізнаному з правдивим станом річей читачеві „Б. П.-У." дивно стане, чому Рідна Школа з одної сторони стверджує необхідність розбудови всякого роду шкіл *на всіх закутинах нашої Землі*, а з другої сторони *обмежує* свою діяльність тільки до 3 східно-галицьких воєвідств. Невжеж Рідна Школа резиґнує з діяльности на Волині, Поліссі, Холмщині і Підляшші? А якщо так, то пощо уживає у своїй відозві „універсального тону", яким спеціяльно так заінтересувався „Б. П.-У.". Бо в зіставленні цих фактів нема льоґічного звязку!

Отже слід ствердити, що Рідна Школа ніколи не резиґнувала ані не резиґнує з діяльности на північно-західних українських землях. Тільки адміністраційна влада тих земель забороняє закладати там Кружки Р. Ш. й очевидно рідношкільні установи, хоча до такої заборони не має законної основи, — а на відклики в тих справах адміністраційна влада вищих інстанцій з правила затверджує рішення першої адміністраційної інстанції.

Адміністраційна заборона діяльности Рідної Школи на північно-західних землях має свою довгу історію. До 1932. р. кожна дільниця польської держави мала окремі приписи у справі заснування і ведення товариств: інші приписи обовязували в бувшій австрійській дільниці, інші на землях з-під російської займанщини, а інші на землях з-під німецької займанщини. Щоби якесь товариство з одної дільниці могло закладати свої відділи (філії, кружки) на області другої дільниці, треба було його статут доповнити тими спеціяльними приписами, що обовязували на дотичній области. Зокрема на північно-західних українських землях треба було пристосуватися до розпорядку Ґенерального Комісаря Східних Земель про товариства з дня 25. вересня 1919. р. Д. У. З. С. З. В. ч. 25. поз. 256. Рідна Школа, очевидно, це зробила. Та хоча таким чином не було вже ніякої законної перепони засновувати Кружки Р. Ш. на північно-західних українських землях, — то тамошня адміністраційна влада, яка по думці розпорядку ради міністрів з 14. березня 1921. р. Д. З. Р. П. ч. 39, поз. 234 була компетентна рішати в тих справах, в ніодному випадку не дозволила тамошнім українцям заснування Кружка Р. Ш., а відклики не мали ніякого успіху.

Та від коли на місце ріжних дільницевих приписів увійшов у життя новий загально-державний закон про товариства з 27. жовтня 1932. р., Д. З. Р. П. ч. 94, поз. 808, від тоді можна засновувати товариства на тій самій законній основі в цілій Польщі. Виконний розпорядок міністерства внутрішніх справ з дня 17. грудня 1932. р. Д. З. Р. П. ч. 116, поз. 964, до повищого закону признає в § 1 всі товариства, що правно існували в Польщі до часу введення в життя повищого нового закону про товариства з 1932. р. за повноправні. Отже ніяких змін ані доповнень статутів правно існуючих товариства до нових вимог нового закону з 1932. р. ані самий закон, ані повищий виконний міністеріяльний розпорядок не передбачує і не вимагає.

Бувший австрійський закон про товариства з 15. листопада 1867. р. В. З. Д. ч. 134. не передбачував нпр обовязку ближчого очерчення територіяльної области діяльности в статуті, а тільки вимагав статутового означення осідку даного товариства. Згідно з тим у статуті Рідної Школи є тільки означений осідок Товариства — Львів, а натомісць нема там територіяльної области. А всеж таки Рідна Школа засновувала і засновує дальше Кружки Р. Ш. і веде в них статутову діяльність не тільки на области львівського воєвідства, але й на области воєвідств тернопільського, станиславівського і краківського, хоча — як сказано — в статуті Р. Ш. нема мови про діяльність Р. Ш. на области тих воєвідств та про область діяльности взагалі. Були вправді свого часу спроби припинити з тої причини діяльність Р. Ш. на області станиславівського воєвідства, але виявилося, що ті спроби були суперечні з істнуючими приписами і Рідна Школа веде дальше діяльність на областях всіх 4 полудневосхідних воєвідств.

Отже якщо на підставі уніфікаційного закону з 27. жовтня 1932 р., Д. З. Р. П. ч. 94, поз 808 і § 1 виконного розпорядку міністра внутрішніх справ з 17. грудня 1932. р. Д. З. Р. П. ч. 116, поз. 964 можна засновувати і вести відділи (Кружки) Р. Ш. не тільки на області львівського воєвідства, але й на області 3 інших полудневосхідних воєвідств, бо навіть у самому Кракові, то аналогічно і річево нема ніякої законної перепони засновувати відділи (Кружки) Р. Ш. і в інших воєвідствах, а тимсамим на Волині, Поліссі, Холмщині і Підляші, бо — як сказано — закон уніфікований і всюди має ту саму обовязуючу силу.

Витворився такий парадокс: Після того, як 1050 українських шкіл на північно-українських землях, що повстали були в часі австрійської окупації Волині і пізніше в часі короткого істнування української влади, — на підставі закону Ґрабського спольонізовано і на папері аутраквізовано (бо на північно-західних українських землях ніхто утраквізму фактично не придержуться!) — остало по офіціяльним даним міністерства освіти на тих-же землях тільки 5 (пять!) українських шкіл. (Цікаво, де ті школи, і хто вчить у них). Та тисячі українських дітей не можуть ходити взагалі до ніяких шкіл, навіть польських, бо нема для них ані шкільних будинків ані учителів, хоча одночасно сотки учителів, особливож українських, тиняються безробітні. Але на цьому не кінець. При нагоді військової бранки отверджено урядово, що поверх 33 прц. осіб у східних воєвідствах, які скінчили були школу, повернулись до цілковитої неграмотности! Це наглядний доказ, що теперішня школа на українських землях не сповняє свого завдання і тяжкі міліони, видавані на те шкільництво, ідуть на марне.

Тамошнє українське громадянство бажає власними засобами заспокоїти до деякої міри потреби українського шкільництва, одначе всякі спроби заснувати відділи (Кружки) Рідної Школи, і вслід за тим приватні школи Р. Ш. показалися безуспішними з уваги на постійні заборони тамошньої адміністраційної влади. Якщо „Б. П.-У." слідкує за того роду подіями і відносинами, вотованими в українській пресі, то мав нагоду довідатися з неї про фактичний стан справи. Отже *не відповідає фактичному станові речі, немов би Рідна Школа обмежувала свою діяльність до области 3 полудневосхідних воєвідств*, — зате фактом є, що всупереч істнуючим законам і приписам адміністраційні власти на північно-західних українських землях *не пускають* Рідної Школи на ті землі з великою шкодою для тамошнього українського населення й освітньої справи взагалі.

Якщо святочні заяви і балачки про потребу наладнання передумовин нормалізації польсько-українських взаємовідносин не мають і дальше остати пустим звуком, то реальним виявом тих балачок нехай буде бодай припинення дотеперішніх консеквентних заборон засновувати українцям північно-західних українських земель Кружки Рідної Школи і вслід за тим творити й удержувати власними засобами українські приватні школи Р. Ш.

Іван Герасимович.

З нашої кооперації.

ДВА НОВІ ПОЧИНИ РЕВІЗІЙНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

Ревізійний Союз розглядає тепер два нові почини. Перший з них — це **кооперативи здоровля**, добре відомі селянській кооперації в Югославії. Кооперативами здоровля бажає РСУК зорганізувати лікарську допомогу для людей на селі. Другий почин іде до того, щоб виперти чужі і дорогі „богомази" з наших сільських хат та установ і заступити їх **дешевими, гарними і рідними образами**. „Здоровля і рідна краса також для села — це наше нове гасло", пише у цій справі дир. РСУК сен. Ѳ. Луцький у своїй статті у великодньому числі „Госп.-Кооп. Часопису".

ДРУГИЙ ЛІТНІЙ КУРС РСУК
для провідників і прихильників кооперативного руху

відбудеться цього року в одній з гірських місцевостей у днях 5.—20. серпня. В програмі, крім гутірок на актуальні питання, низка прогульок та забавових імпрез. Передбачене спільне харчування. Ближчі інформації будуть подані до відома.

РСУК візвав усіх прихильників кооперативного руху повести енергійну пропаганду між працівниками, провідниками та прихильниками кооперативних установ за участю в цьому товариському зїзді. Проводи союзів та інших установ мають через відповідну організацію відпу-

о. О. ПРИСТАЙ. 10

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

В Америці відіграють в житті нашої Церкви велику й особливу ролю церковні парохіяльні комітети. Вони повстали вже в самих початках організації тамошнього церковного життя, коли-то щойно організувалися греко-католицькі парохії, а українських священників майже ще взагалі не було в Америці. Наші глибоко релігійні земляки, опинившись на далекій чужині за морем, досить хутко забезпечили там своє матеріяльне істнування. Загальний американський добробут дав і їм змогу розжитися. Зате вони дуже боляче відчували брак рідних церков і своїх душпастирів. Тому самотужки бралися до будови церкви і вибирали собі екзекутиву — саме той церковний комітет, що кермував всіма справами у звязку з організацією парохії. Він також спроваджував, звичайно на власну руку, священника зі старої батьківщини. Згодом взагалі управляв парохією, себто дбав також про утримання церкви, пароха й дяковчителя і т. п.[4]) Між іншим від цього церковного комітету, що його вибирали на щорічному парохіяльному мітінґу[5]), звичайно на латинський Новий Рік, був у великій мірі залежний навіть сам священник. Членів комітету звали кураторами, тобто опікунами церкви. Їх було подекуди 6, 12, 20, а направду в Шікаґо аж 72. На чолі комітету стояв „председа" (предсідник), що ним міг бути навіть неписьменний, колиб лише здорово язикатий. Другу ранґу в комітеті займав касієр, а третю секретар. Кожний з цих „ранґових" кураторів мав свого заступника. Тимсамим у комітеті було шість урядовців. Поруч з ними вибирали т. зв. колекторів (збирачів), що раз на місяць збирали між парохіянами гроші на всі церковні потреби. Висоту цього добровільного податку, що його звали колектою, ухвалювали на річнім парохіяльнім мітінґу. Звичайно родина платила місячно один або два доляри, а самітні люди (нежонаті й незаміжні) по 50 центів. Подекуди, крім кураторів, були ще й т. зв. тростіси, що їх вибирали на те, щоб вони своїм маєтком ручили за позичку, затягнену в разі потреби на церковно-парохіяльні видатки.

— — — — — — — — — — — —

Церковні куратори в Сент Клер були люди спокійні, хоч здебільшого неписьменні. Всіх їх було шість. Чотири з них не дуже цікавилися своїм урядом. На засідання церковного комітету приходили, щоб вислухати й без спротиву прийняти до відома ріжні розпорядки свого предсідника й касієра. Ці два головні куратори були міродатні чинники в сентклерівській парохії, а інші не мали впливу й значіння. Особливо енерґійний був предсідник Хиляк, колишній гірник, що заробивши собі кількасот долярів, відкрив „салун"[1]), тобто по нашому коршму.

Парохія в Сент Клер була вбога. Вона мала деревляну церковцю з дуже скромною обстановою. Був там вівтар, одні ризи на свято і на будень, євангеліє, служебник, кадильниця, кропило й інші дрібні церковні речі. Окремого дому для священника не було. Мусіли для нього винаймати помешкання. Всіх парохіян було тут щось 150, що творили 40 родин, а 25 було вільного стану. Мені здається, що я був перший їх власний парох. Перед моїм приходом доїзджали сюди священники з інших парохій.

В Сент Клер була ще друга греко-католицька парохія, що її були зорганізували собі угорські руснаки[2]). Вони мали свою власну й добре вивіновану церкву, резиденцію для священника і свого постійного пахора, що вже кілька років душпастирював тут.

Мої бідні парохіяни не могли спромогтися на велику платню для священника. Їх було небагато, парохія молода і як звичайно в початках істнування, ще не загосподарована. Церковні куратори бачили, що на такій голодівці не зможе ніякий священник утриматися. Тому постановили винайняти мені помешкання в одної старої ірляндки, де я мав також харчуватися. Отже забезпечили мені помешкання і харч, а крім того мав я діставати 60 долярів місячної платні.

Моя ірляндська господиня була вже старша пані й мала три незаміжні дочки, що з них кожна могла бути бабусею для десятьох унуків... Вони мешкали в партері, а мені призначили кімнату аж на третьому поверсі в тій самій камениці. Це вже був грудень. Надворі впав сніг і потиснув морозець. А я у своїй кімнаті не мав навіть печі. Взагалі в ній не було нічого іншого, крім ліжка, крісла й маленького столика. В порівнанні до комфорту в гарнім помешканні о. Левицького в Шенандо, почувався я тут попросту звичайним жебраком. Тим невідрадніше було моє положення, що я не мав біля себе живої душі, що з нею міг би обмінятися живим словом. Мої парохіяни, лемки, якось не дуже цікавилися своїм душпастирем. А хоч у Сент Клер було 6.000 душ населення, проте я не мав тут нікого, хто розважив би мене. Моя душа була в якомусь кваскувато-гіркому настрою. Колиб хоч мав книжку або часопис! Зі собою нічого я не привіз з краю, а в Сент Клер української лектури ні на лік. Англійських часописів і журналів можна було тут дістати, скільки завгодно. Але з них не мав я ніякої користи, бо був „сліпий" і неписьменний в англійській мові, хоч і закінчив середню та високу школу.

(Далі буде.)

[4]) В Америці Церква відділена від держави. Тому священників утримують там самі церковні громади.

[5]) Віче, чи пак загальні збори.

[1]) Saloon — американська гостиниця.

[2]) Закарпатські українці.

стох та евентуальну матеріяльну допомогу уможливити свому персоналові поїздку на курс.

АНКЕТА РЕДАКЦІЇ „ГОСП.-КООП. ЧАСОПИСУ".

Редакція „Госп.-Кооп. Часопису" розписала між чільними українськими громадянами анкету на тему „Кооперація як чинник поступу в українськім національнім житті". Досі забрали голос у цій анкеті та помістили дуже цікаві відповіди такі автори: єпископ Никита Будка, през. д-р Кость Левицький, інж. Ю. Павликовський, ред. Р. Купчинський, артист Павло Ковжун, дир. Іван Филипович, проф. д-р В. Старосольський, ред. А. Жук, д-р Р. Осінчук і д-р К. Коберський. Дальші відповіди будуть оголошені в чергових числах.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Р.С.У.К.

В понеділок 27. ц. м. відбулося засідання Ради РСУК. Рада з признанням ствердила, що матеріяльне скріплення Центросоюзу поширилося в 1935 р. також на всі Окружні Союзи. Рада доручила Дирекції РСУК і Центросоюзові подбати, щоби в 1936. р. і 1937. році вид кооператив для загального закупу і збуту закріпився в такій самій мірі у своїх низових клітинах. Загальні Збори РСУК відбудуться в першій половині червня ц. р.

МИКЛАШІВ БУДУЄ КООПЕРАТИВНИЙ МЛИН.

Справа будови млина в Миклашеві була порушена ще в 1934 р. За кілька місяців того року зібрано більше ніж 1.000 зол., які видано на закуп вапна, дерева, цегли й інших будівельних матеріялів. Потім перший запал притих і по довшій перерві в місяці березні ц. р. знову повстало бажання продовжати та успішно закінчити розпочате діло. Для цього вибрано 8 збірщиків, які збирають по селі датки на запроектовану будівлю (на рахунок уділів членів будучої кооперативи). Миклашівці бажають вибудувати для потреб свого села господарський млин на 3 вальці, мурований, двоповерховий з електричним двигуном. Миклашів покищо не має електричного освітлення, але є надія, що в цім або в найближчім році електричне освітлення село дістане. Приблизний кошторис будови млина — 40—50.000 зол.

РУХ ЧЛЕНІВ Р.С.У.К.

В другій половині березня і квітні ц. р. Дирекція Р. С. У. К. приняла в члени Т-ва 7 кооператив, видала згоду на зареєстрування 8 нових кооператив, не видала згоди на зареєстрування 2 кооператив, вичеркнула з членів Р. С. У. К. з причини фузії 7 кооператив.

Рада Р. С. У. К. на засіданні дня 27. 4. рішила виключити з членів Т-ва такі кооперативи: 1) коол. „Праця" в Ясенові Гор., пов. Косів, за те, що не виконує доручень Р. С. У. К., відповідає образливим способом на письма Р. С. У. К., що всупереч забороні Р. С. У. К. в застрашливий спосіб розборгувала своє майно і не платить вкладок до Р. С. У. К. 2) Кооп. „Єдність" у Гаях за Рудою коло Залозець за невиконування доручень Р. С. У. К., за борги, за неплачення вкладок до Р. С. У. К. та уділу до П. С. К

В. Л.

—o—

Єгипет у жалобі.

КАІРО, 29. 4. ПАТ. Наслідник престолу приїде до Єгипту 3. травня на чердаку пароплава „Вікторія", що відчалив нині в Венеції. У столиці відбулася ціла низка жалібних академій в память Фуада, перед королівською палатою дефілювали товпи народу. Місто має жалібний вигляд: вікна прикриті крепою, всі театри й кіна замкнені. Урядова жалоба триватиме 3 місяці.

КАІРО, 29. 4. ПАТ. Заки проклямують нового короля та регенцію, уряд повнитиме функцій діючого. Рада міністрів відбуває наради над складом регенційної ради, сьогодні рішать, коли проголосять королем наслідника престола, що дотепер має титул „князя Горішнього Єгипту".

ПЕРЕРВА У ПЕРЕГОВОРАХ З АНГЛІЄЮ.

ЛЬОНДОН, 29. 4. ПАТ. Смерть кор. Фуада вплинула на проволоку в англьо-египетських переговорах, які продовжуватимуть щойно як покличе регенційна рада.

Чужинці відвідують Буковину.

Французький посол на Буковині. — Відвідини учасників міжнародного конгресу істориків.

Чернівці, 24. квітня 1936.

З Букарешту прибув до Черновець франц. посол Дормесон і відвідав окружні місцевости. На привітті, яке для нього влаштувало одно румунське освітне товариство, говорив проф. Нандріш, що порівняв Буковину з Альзацією-Льотарингією, та запевняв, що в останньому часі розповсюднюється французька культура і в цих сторонах, де донедавна панувала ще німецька мова та культура.

У відповідь на такі теплі слова проф. Нандріша відповів посол Дормесон ще теплішими і сказав, що він на місці переконався в істнуванні старої-первісної румунської цивілізації на Буковині.

Минулого тижня відвідали Буковину й учасники міжнародного конгресу істориків, що відбувся в половині квітня в Букарешті. Особливе зацікавлення виявили прогульковці до старовинних монастирів та церков Буковини.

Частина прибувших істориків була й на північній Буковині, а звідти вибралась дальшою прогулькою до північної Бесарабії. В Хотині оглянули старий замок.

Увесь час супроводжали гостей два румунські історики: проф. Йорга та Нистор, що, розуміється, розясновали всі історичні памятники згаданих околиць лише згідно зі своєю відомою все-румунською теорією.

Н.

Апеляційна розправа за вбивство мін. Перацького.

ПРОМОВА ПРОК. ЖЕЛЕНСЬКОГО.

ВАРШАВА, ПАТ. Другого дня розправи виголосив ще довшу промову прок. Желенський. Прокуратор спинився довше над апеляційними скаргами кажучи, що оборонці складають деякі вияснення в імени підсудних. Такі вияснення не допускальні, якщо їх не потвердять самі підсудні. Не слід брати під увагу запевнень оборонців, що зізнаниям підсудних у слідстві не треба вірити, бо підчас розправи в окружнім суді і тепер не піднесли ніяких закидів, будьтоби ці зізнання склали підсудні під примусом і під пресією. Також на основі переведених доказів не видержує критики закид оборонців, будьтоби архів Сеника був фальсифікатом. Оборонці виступають проти цього архіву лишень тому, що він компромітує та дискредитує не лише цілу організацію, але також її провід. Одночасно він є висновком акту обвинувачення проти тих, яких нема на лаві підсудних.

Якщо йде про вартість зізнань свідків, членів ОУН і підсудних, то при їх оцінці слід взяти під увагу слова десятьох заповідей ОУН, які систематично вщіплюється членам організації.

На апеляційній розправі не захитано ні одним доказом проти поодиноких підсудних. Після того прокуратор обговорив додаткові вияснення підс. Малюци щодо ролі деяких підсудних і на основі згаданих вияснень подав характеристику вчинків усіх підсудних. Стверджено, що Мацейко, убивник мін. Перацького — заявив прокуратор — був членом ОУН. Це історичний факт. Присуд проти справників цього злочину буде також історичною подією. Всі, які причинилися до вбивства, опісля до втечі атентатчика, знали, що роблять і цього хотіли. Ба що більше. Вони хотіли, щоб цей стріл був якнайголоснійший, хотіли його скапіталізувати. Доказом цього заява Коновальця незабаром по вбивстві і факт висилки емісарів до Америки з гаслом зібрати 40 до 45.000 дол. на організацію. У відповідь на те мусимо виявити силу і строгість. Якщо вам, панове судді, скажуть, що тут сидить 12 молодих людей, для яких треба мати милосердя, то памятайте про тих, які тут ще не сидять, а на яких ОУН постійно закидає свої сіти і яких можете врятувати своїм присудом. Польща мусить мати сатисфакцію. Якщо йде про висоту кари, то не можна ділити підсудних на дві групи, на тих, які помагали в убивстві і на тих, які помагали при втечі атентатчикові, бо всі ці люди обєднані в організації. Неодин із них, який у звязку з атентатом виконав лише ролю помічника, займав в організації куди важнішу ролю. Тому прокуратор просив, щоб суд затвердив присуд окружного суду. Після того розправу відложили до середи 10. год.

Катальонці домагаються поширення автономії.

БАРСЕЛЬОНА, 29. 4 ПАТ. Убивство провідників союзу катал. молоді Михайла та Осипа Бадія викликало велике враження в Барсельоні; місце замаху засипали червоними гвоздиками. Сподіються, що катал. уряд домагатиметься, щоб йому підчинили службу безпеки. Провідник сепаратистичної секції лівиці думає поставити це питання на денному порядку у катал. парляменті.

ВИСЛІД ЕСПАНСЬКИХ ВИБОРІВ.

МАДРИД, 29. 4. ПАТ. У виборах 473-ох президентських електорів людовий фронт дістав 350 мандатів, інші — 64; про 59 нема вісток.

„ФРОНТОМ ДО СЕЛА!"

Нечувані перепони адміністраційної влади

Бажанням уряду — прийти з допомогою найбільше убогій та найчисленнішій верстві народу — дрібним хліборобам, селянам. Це називається фронтом до села. Поза віддовженевою акцією уряд звернув свою увагу передовсім на збут годівельних продуктів, зокрема масла, якого головними продуцентами є власне дрібні хлібороби. І дійсно — піднеслася ціна молока, почало вертатись зацікавлення селян годівлею молоч. худоби, почався рух з насінням пашних рослин, декуди почали меліорацію пасовиськ і сіножатей, взагалі почалася спроба відвернути нашого селянина від застелої і нерентовної збіжевої на шлях поступової, більше рентовної, годівельної господарки.

Політична економія вважає підставою добробуту всіх суспільних верств, отже теж і держави — добробут селянина. Колиж селянин зацікавився сам піднесенням свого матеріяльного стану, виходило би, що всі державні чинники повинні не тільки не спиняти цього здорового відруху, але навпаки, старатися його ще підсилити. Такі бодай наміри є на „горі".

А тимчасом дійсність показує нам, як нижча адміністраційна влада плани уряду реалізує. Ось примір з одної молочарні, яка обєднує цього бідного селянина і помагає йому збути його продукт. В 1928 р. основано Р.М. в Дубравці, яка перенеслася мин. року до Журавна. Перенесення зареєстровано в окружнім суді в Стрию, і зголошено своєчасно до старости в Жидачеві. Староство приняло зголошення до відома і тим дало дозвіл на ведення підприємства (стаття 7 пром. зак.). Ця молочарня, як на наші відносини, не мала! В 1935 р. обєднувала 17 сіл; до неї носило молоко пересічно 704 доставців від 945 коров, які за цілий рік доставили 820.000 літрів молока. За літру молока платила Р.М. вартість 10—12 сот. у річній пересічі. Ту високу ціну могла молочарня платити, бо її масло експортували. Знову в експорті є зацікавлена теж держава, бо таким чином утримує активність свого закордонного торговельного білянсу, а це в нинішніх часах є справою першорядної ваги.

Тимчасом дня 9. березня ц. р. станиця поліції в Млиниськах замкнула новооснову збірню в Сьльогові. Одночасно того самого дня управа міста Журавна зажадала від управи Р.М. доказів, що має дозвіл на ведення підприємства.

У справі замкнення новозаснованої збірні інтервеніювала управа двічі в жидачівському старостві і там довідалася, що Р. М. в Журавні, яка від 1928 р. вела свою діяльність в Дубрівці, а від травня м. р. в Журавні, істнує — мовляв — неправно; молочарня є концесіоноване підприємство і тому потребує дозволу на ведення промислу; саме зголошення не вистарчає.

Таке домагання староства не має законної основи, бо молочарня в Журавні працює при по

мочі людської сили. Ст. 8. промислового закону вичислює докладно всі концесіоновані підприємства, але молочарні там не находимо. Треба було лише виконати постанови ст. 7 пром. закону, себто донести промисловій владі I. інстанції про започаткування ведення підприємства, що теж управа своєчасно виконала. Тимчасом староство домагається, щоб внести прохання з метою дозволити на ведення промислу так, якби це було підприємство з механічним погоном, про яке згадує ст. 14. пром. закону, або якби підприємство загрожувало публичній безпеці, а в першу чергу життю і здоровлю робітників, сусідів і т. д.

А тепер пригляньмося, кілько коштувало би молочарню вндвання такого дозволу. Отже: стемпель на подання 5.50 зол.; 2 пляни будинку 10.— зол.; 1 метрика і стемпель 6.10 зол.; 1 свідоцтво приналежности 3.— зол.; 1 свідоцтво лікарське 5.— зол.; стемплі до 5 залучників 2.75 зол.; вадіюм на санітарну комісію 30.— зол. Разом на одну збірню 62.35 зол.

Згадана молочарня має 21 збірень, отже разом самі кошти сягали би **1.361.70 зол.!!**

Ясно, що якщо молочарню примусять заплатити цю суму, то це станеться коштом доходу доставців молока, які дістануть значно меншу виплату. На сільські відносини ця сума означає приблизну вартість 130 сотнарів жита або 12.000 л. молока; яка це вартість на переднівку для села, про це годі навіть говорити!

Кілько посівної площі або кілько коров і праці потрібно, щоб дістати ці продукти!?

І це називається „фронтом до села", але хіба тим грубшим кінцем і в супереч намірам уряду, який змагає до зменшення безробіття, поправи матеріяльного стану населення!!

Нове Манджукуо?

ЛЬОНДОН, 29. 4. Райтер. У Пекіні кружляє чутка, що під натиском японських військових кругів вожд монголів з Внутрішньої Монголії Тег-Ванг зорганізував автономну раду для цієї провінції. Крім нього входить до згаданої ради лише один монгол, шеф виділу справедливости. Виділами війни, скарбу, освіти та комунікації кермують японці.

ПРОГРАМА ЯПОНСЬКОГО УРЯДУ.

ТОКІО, 29. 4. ПАТ. Японська рада міністрів приняла текст заяви премієра Гіроти в парляменті; вона стверджує: 1) конечність суворих зарядженъ у часі по кривавих подіях з 26-го лютого; 2) конечність національної єдности та солідарности громадянства; 3) повне збереження парляментарного ладу; 4) сильна і незалежна закордонна політика; 5) доповнення оборони держави при рівночасних радикальних фінансових і господарських реформах; 6) розвиток закорд. торговлі та стабілізація умовин життя й 7) реформа адміністрації.

По широкому світі.

Югославія вже формально погодилася на переговори в справі ремілітаризації проливів.

Бельгійський премієр Ван Зелянд відіхав учора з Варшави.

Альбанський парлямент ухвалив буджет на 1936/37 р.; має він 295.000 золотих франків дефіциту.

У Палестині прийшло до сутичок між арабськими демонстрантами і поліцією, яка вжила зброї. Кільканадцять арабів і 3 поліціянти ранені.

Англійський уряд рішив, що ще не прийшла пора, щоби жінки могли виконувати дипльоматичну й консулярну службу.

Японський міністер закорд. справ Аріта погодився, щоб граничні комісії занялися цілим кордоном, не його східним відтинком. Він дальше переговорює з совітським амбасадором над точнішим означенням обсягу праці тих комісій.

Французьке міністерство військових справ заперечило поголоску, немовби до Австрії виїхала франц. військова місія.

Перед анґльо-совітським морським пактом?

ЛЬОНДОН, 29. 4. ПАТ. Совітський амбасадор Майський повідомив вчора англ. міністерство закордонних справ, *що московський уряд готов приступити до переговорів над анґльо-совітським морським пактом*. Морський аташе больш. амбасади виїхав до Москви по інструкції. Переговори почалися би в Льондоні в половині травня.

НОВИЙ СПИС НАСЕЛЕННЯ В СССР.

МОСКВА, 29. 4. ПАТ. Рада нар. комісарів рішила перевести загальну конскрипцію в січні 1937 р. (Попередній спис переведено ще 1926 р. З того часу еміграційна політика московського уряду перевела великі зміни у розміщенні українського населення; щойно найближча конскрипція познайомить нас з ними).

СССР. І БАЛТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ.

МОСКВА, 29. 4. ТАСС. Нині приїздить до Москви шеф латвійського ген. штабу ген. Гартманіс, завтра шеф ген. штабу Литви полк. Цериніос.

ЧИ ТАК ПОВИННО БУТИ?

(Голос з публики).

Управа Маслосюзу для збереження порядку, чистоти та взагалі гігієни в своїх крамницях поуміщувала всюди по стінах ріжні таблички з написами в українській і польській мові — між іншими і такого змісту: „Просимо не вводити псів до льокалю!", **„Просимо не курити!", „Просимо плювати до сплювачки!"** й інш. Крім того високо на стіні є ще і свята ікона, якби для задокументування, що це християнська установа.

В культурнім світі водиться так, що люди подібні написи й остороги респектують і до них достосовуються. Вони шанують бажання того, хто ті написи умістив та самі перестерігають порядку. Зате у нас, на жаль, чогось подібного не видно. У нас діється навпаки. У нас, у відношенні до побажань Управи Маслосоюзу, до його написів-прохань на табличках по крамницях — наша українська публика не хоче виявити своєї доброї волі, свого доброго виховання, своєї культури. До крамниці Маслосоюзу, напр. в Ринку, часто входять таки наші люди — з псами; мужчини входять з димячими папіросками або цигарами; входять люди — з вигляду інтеліґенти, а в крамниці тої інтеліґенції по них не видно! — Заховуються як простаки або ще гірше. Не поздоровлять персоналу навіть найпримітивнішим привітом. Мужчини, інтеліґенти — не уважають за відповідне відкрити свою голову, а деякі, з свого роду іґноранцією, салютують до капелюха двома пальцями, щось на взір військовий...

Хто привик до якого-такого порядку, коли бачить таку грубу некультурність у своїх людей, попадає в розпуку. Бо якже може мужчина, з вигляду інтеліґент, бути таким неінтеліґентним, щоби в своїй християнській крамниці не уважав ані на святу ікону, ані не пошанував своїх — будь-щобудь інтеліґентних та освічених жінок, що ведуть крамницю.

Чув я нераз, як ті бідні наші інтеліґентки-робітниці звертають увагу курцям, що в крамниці курити не вільно; а курець, якби на глум, має зараз готові вимівки: мовляв, це добра дезинфекція, це лиш він один курить, тож нікому це й не шкодить, а вкінці, що він зараз відходить, як лиш дістане товар. А тимчасом дальше стоїть і курить і дальше пускає свій трійливий дим на продукти, що є в крамниці.

Подібно діється і з любителями псів: „Я зараз відходжу, як лиш дістану товар"; „Мій песик спокійний, нікому нічого злого не зробить"; „Мій песик чистий і викупаний, як дитина" — і т. д. і т. д.

Пані, що ведуть крамницю, супроти такої публики — безрадні. Вониж мусять мати скуплену увагу на товар, на гроші і їм чейже тяжко робити ще й поліційну службу в крамниці. Наша публика повинна б помагати удержувати порядок у крамниці і таким чином улекшувати тяжку працю паням, а не її утруднювати.

Цих кілька моїх завваг уважаю за відповідне висказати прилюдно в тій надії, що той, хто любить порядок, мені не подивується; а хто почувається до тих гріхів і похибок, про які я згадав, постарається їх на будуче уникати.

О. Ст. Ровський.

Шевченкові поезії в польських перекладах.

(Taras Szewczenko: „POEZJE". Pod redakcją Pawła Zajcewa. Ukraiński Instytut Naukowy. Warszawa 1936, ст. 406).

Надто часті роковини народин і смерти нашого найбільшого поета, застають нас надто часто неприготованими. Святкуємо їх більше з обовязку, ніж із внутрішньої потреби, доказом чого факт, що повінь статей, вечерниць, академій і промов, зовсім не йде в парі з тою пошаною, якої чекає письменник по смерти себто його твори. Чули ми вже неодин голос про те, що пора було би перевидати „Кобзаря", а що й досі не перевидали його, то це знак, що і потреба в ньому не така велика.

У 75-ліття смерти Т. Шевченка справжню несподіванку зробив шевченкознавцям „Український Науковий Інститут" у Варшаві своїм виданням поезій Шевченка у польських перекладах. Є це великий том, майже половина всіх поезій Шевченка. 100 перекладів появляється вперше; зладжені вони спеціяльно до цього видання сучасними польськими поетами і Б. Лепким, який дав доказ, що вміє орудувати польським віршом і передати ним чар слова нашого поета — такого недоступного для численних наших дотеперішніх перекладчиків.

Кинувши оком на зверхнє видання цього тому, приходить нам на думку передовсім те: чому досі не видавали у Галичині „Кобзаря" так, щоб беручи його в руки, можна було мати першу естетичну насолоду. Від часів видання Огоновського, що кілька десятків літ пролежало на сальонових столиках і фортепіянах серед цвітів і альбомів, не мали ми ніодного, що виростало би понад шабльон популярних книжок, хоч і мали вони нераз золочені палітурки.

„Поезії" Шевченка у польському перекладі — европейська книжка. Крім прегарного паперу і черенок, у тексті 10 ілюстрацій з портретами Шевченка та його рисунками. Редактор цього тому Павло Зайцев, не задовольнився численними дотеперішніми перекладами, які міг би був, ідучи по лінії найменшого спротиву, попросту передрукувати, залишаючи відповідальність за їх вартість на імя перекладчиків. Були між цими перекладчиками поети з таким іменем як Сирокомля та Совінський, була і ціла збірка С. Твердохліба, що витратив над нею чимало поту, щоб Шевченкову баранячу шапку замінити на модерний капелюх.

П. Зайцев в ядерній статейці про переклади Шевченка на польську мову пояснює, чому виринула потреба зробити майже всі наново. Його критика дотеперішніх спроб зводиться (нашими словами) до тих закидів, які можна повторити при перекладах усіх великих поетів: — одні перекладчики тримаються занадто дословно тексту і не всилі перетворити його в рівновартну поетичну форму, другі, дбайливі за нову форму, відбігають від тексту так, що для ритму та рим додають свої прикраси, часто зов-

---

Розвал спортових орґанізацій у СССР.

„Правда" з 25. квітня нарікає у вступній статті, що дотеперішня орґанізація масового спорту розчарувала всіх. Бюрократизація всіх спортових установ довела до завмирання спортової акції і викликала нехіть у широких масах. Тому тепер повстають добровільні спортові орґанізації. В Москві є вже 24 таких орґанізацій. але влада не думає дозволити на дійсну самостійність цих орґанізацій. Їхню діяльність будуть контролювати партійні і комсомольські орґанізації і професійні союзи. Вперше довідуємося, що влада має клопоти з намовою молоді, щоб складала іспити з метою здобути відзнаку „Готовий до праці й оборони". „Правда" радить використати досвід резервістів червоної армії, які по денній підготові могли би обняти провід спортових клюбів по колхозах.

сні неясні з духом твору поета. Загальна думка, що Шевченко — поет загальнодоступний, заводила перекладчиків, які сідали до праці не розуміючи багатьох місць в оригіналі і „фантазували". Це доводило до неодної нісенітниці. Там, де з пієтизму для свого поета брались за переклад земляки, самі не поети, ще й із слабим знанням польської поетичної мови, — виходило звичайне віршування.

Довгий час перекладали Шевченка в дусі „української школи" польських поетів, зводячи різноманітний, часто химерний Шевченковий ритм до досить одноманітної мельодії. Щойно тепер, коли перечитуємо переклади зроблені добрими сучасними польськими поетами, розуміємо різницю між шабльоном і поезією. Неодин українець, що має в ухах від літ акорди готових фраз із „Кобзаря" буде здивований, що виходить у перекладі такі нюанси, яких досі не запримічував. Може й не слід називати новими самі думки, — думки, що втратили для нас увесь свій зміст під впливом змеханізованої мельодії; не можна теж уважати за нюанси інтегральну частину поезії — образи, метафори, ритміку. Неодин із нас читав Шевченка так само, як вивчав молитви в незрозумілій церковній мові і на все життя залишився з ілюзією, що розуміє їх, бо надто часто чув ті самі слова, які навіки повязав із зовсім фальшивими уявленнями.

І для таких теж переклад „Кобзаря" на іншу мову може стати ревеляцією. Перекладчик мусить через інтерпретувати текст, виконуючи ролю поета. Добрий поет завсіди додає йому свіжости та нового блиску. Виданий „Укр. Наук. Інст"-ом том Шевченкових перекладів промовляє до нас саме такою свіжістю і чарує неодним місцем. Між перекладчиками є справжні поети, великі майстри слова і кожний з них зумів показати, як справжня поезія не старіється, хочби мала на собі поволоку давно перейденої доби.

Досі Шевченко, що так близько стояв до польської літератури свого часу, майже невідомий польській критиці. Можливе, що аж тепер зацікавить він у перекладі неодного з тих фахівців, який тільки злегка вірив на слово про його геній.

м. р.

УРЯДОВІ КОМІСАРІ В БАНКАХ І БОРОТЬБА З „ЧОРНОЮ БІРЖЕЮ".

Агенція „Всхуд" повідомляє з Варшави: На основі декрету президента про девізові обмеження всі торговельні і промислові підприємства підлягатимуть наглядові спеціяльних урядових комісарів. Їх призначатимуть постепенно. Платні таким комісарам будуть платити ці установи і підприємства, в яких вони будуть виконувати свої обовязки. Боротьбу з т. зв. чорною біржею буде вести поліція та органи скарбової контролі.

Девізова комісія Польського Банку уневажнила речинцеві валютові трансакції заперед 27. квітня ц. р., які заключили банки з приватними особами. Зате речинцеві трансакції між банковими установами будуть додержані і виконані. Комісія уневажнила теж всі речинцеві трансакції золотими монетами. Якщо клієнт з яких небудь причин не забрав закупленої валюти, девізова комісія звільнила банк від додержання такої умови.

СПРАВА ГРОШЕВИХ ПЕРЕКАЗІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ.

Девізова комісія даватиме дозволи на висилку грошей студентам, які студіюють закордоном тоді, коли студенти не можуть студіювати в краю або якщо судент уже кінчить студії за кордоном.

Спеціяльній валютовій контролі підлягатимуть подорожні, які виїзджатимуть з Польщі літаками. Їх контролюватимуть на кінцевих стаціях Польських Летунських Ліній, себто у Львові, у Кракові, в Познані і в Гдині. Французькі літаки, які стартують безпосередньо до Праги і до Парижа підлягатимуть безпосередньо контролі на варшавськім летовищі.

В яких випадках можна пересилати гроші за границю?

ВАРШАВА, ПАТ. На основі ст. 6. виконного розпорядку до декрету президента про девізові обмеження девізова комісія дозволила девізовим банкам пересилати за кордон краєві і закордонні платничі засоби на такі цілі: 1) на заплату закордонних зобовязань, які повстали з привозу товарів зза кордону; 2) на покриття коштів обезпечень експедиції і транспортів спроваджених товарів зза кордону і на заплату мита, платного в закордонній валюті. На вище згадані цілі можуть девізові банки виконувати в однім дорученя до висоти рівновартости 1000 зол. на доручення одної і цієї самої фізичної або правної особи. Продажа закордонних платничих засобів або пересилка грошей за кордон на вищі квоти ніж 1000 зол. або на інші цілі вимагає дозволу девізової комісії. На висилку грошей за кордон на прожиток особам, які студіюють за кордоном або лікуються, треба дозволу девізової комісії. Подання до девізової комісії треба пересилати через девізові банки. В поданні слід подати ціль і речинець побуту. Кошти побуту в санаторії та оплати чесного і т. д. треба доказати рахунками. Таким доказом можуть бути посвідки польських консулятів, які стверджують факт і час побуту за кордоном.

Міська Рада про кріваві події у Львові.

У вівторок 28-го квітня ц. р. відбулося у Львові засідання Міської Ради. Засідання почалося з великим опізненням, бо радні посходилися щойно в 19. год. 40, хоч засідання було визначене на год. 7. Галерію заповнила публика, стіл преси переповнений. На денному порядку 11 точок: між ними дві такі важливі справи, як **1) становище Міської Ради до останніх подій у Львові і 2) буджетовий прелімінар м. Львова на 1936/37. р.**

Засідання відкрив віцепрез. д-р Ст. Островський. В цілогодинній промові намагався доказати, що Міська Рада робила все можливе для безробітних. Згадуючи про трагічні події з четверга 16. ц. м., промовець заявив, що підприємства м. Львова зазнали тоді втрат на 60 тисяч зол. Місто Львів дає працю 4.500 працівникам і дає підмоги 1.500 емеритам. Місто дає прожиток 8 відсоткам населення міста. Комітет Суспільної Опіки видав у рр. 1935/36 суму 685.000 зол. на доживлювання. З позашкільної опіки користало 14.000 осіб. За останніх шість літ видало місто на публичні роботи 20,300.000 зол. (16 відс. буджету). Вкінці звернув д-р Островський увагу на інвестиційну програму на теперішній сезон.

Опісля представники поодиноких клюбів радних складали свої заяви у справі трагічних подій з 14-го і 16-го квітня ц. р. у Львові. **Всі промовці висловлювали співчуття для жертв кривавих подій та пошкодованих і пятнували винуватців.**

Від „Польського Клюбу Радних" зложив заяву **проф. Вайгель**; від Клюбу ППС — **ред. Скаляк**; від „Клюбу Народового" (ендеки) — **д-р Янеллі**; від „Жидівського Клюбу Нар." — д-р

Д-Р МЕД. ҐОЦЬКИЙ РОМАН 2)

Мішані подружжя та їх значіння.

(Докінчення.)

Деякі головні думки проф. Клявса зясують найкраще цей загальний характер жидів як раси, себто „тип роздвоєння". „Духова орґанізація цієї раси відповідає роздвоєнню, а саме такому, що не має своєї причини у перемішанні раси, але залежить від самого основного характеру цієї раси — дуже своєрідного її роздвоєння. Людина не виступає тут перед своїм „я" як цілістю, не дивиться собі просто в очі і не виконує праці для самого себе (як це робить людина нордійської раси), але роздвоюється рівночасно на одну половину „більшевартісного комплексу" і на другу меншевартісного, перекидається з одного боку на другий та обезсилює, знесилює одну частину — другою. Властива назва тих двох половин рівної вартости — „дух" і „тіло". Перекидається душа в бік тіла — і це т. зв. „шляхотний" напрямок у стилі цієї раси — тоді тіло мусить попасти в ярмо і на шляху поступневого досконалення роду пережити себе та перетворити без решти".

В тій протилежності побудоване внутрішнє життя роздвоєння. Воно мусить повстати в помішаної людини тому, що воно не має змоги здійснити високу ціль типу, „одуховлення", бо існує диспропорція між тою ціллю і за малою духовою снагою до її здійснення. Це роздвоєння обертається типічно в кожнім випадку, навіть при дуже великій духовій силі; одуховлення неможливе без якогось нечистого осаду, завжди залишиться якась решта, по суті недухова — тіло.

„Шлях до звеличення тіла і переговорення його на шлях терпіння у стилі цієї раси... Таким робом людина цієї породи має змогу пережити терпіння так, немов би це була насолода добута з поволоки, як підвищене почування свого „я" так, що терпіння виливає на сторінку більше вартости одиниці, що прямує до визволення себе з того своєрідного роздвоєння". Удосконалення типічного нахилу до одуховлення бачимо в типі аскета, в особі святого, що перемагає „тіло", щоб осягнути спасення.

Але, як це буває здебільша у людей того типу, коли „предиспозиція розмірно занадто перехилена в бік тіла, то і тут не вистачає однобоке виховання, щоб підготовити духові сили проти тіла, і внаслідку тіло доходить до необмеженого верховодства. Таким чином повстають люди, в яких пробивається безоглядна жадоба матерії та матеріяльної сили: жадоба ця є тим більше безоглядна і безсердечна, що вона мусить закричати голос самого свого сумління, яке бажає виявлюватись. Людина така не має змоги творити світ з першої руки, тому вигадує собі абстрактні системи, щоб охопити матеріяльні цінності нашого світа. Вони находять у цьому так званий „ерзац" одуховлення, що не веде до святости, тільки до інтелектуалізму".

Або як це найчастіше буває, вони шукають ще іншого виходу: „Із притаєної розпуки, вони незвязані ніякими ваганнями і тому часто мають безмежний успіх. Вони беруть у руки владу з нездібности і переміняють своє життя в сомсту проти всього, що живе. Усі прикмети їх типу, що відхиляються від цього закону, переміняються у повну свою протилежність; ведуть протисвяту діяльність, замісць одуховляти матеріялізують".

Їх так представляє ті прикмети европейського жидівства, що їх спостерігає поборює внутрішня настанова европейських, головно нордійських людей, ті прикмети, що з них антисемітизм, як протилежний рух, черпає свою підставу. Зокрема своїм прикметам завдячує жидівство ваність людности на західно-українських землях (алькоголізм, торговля живим товаром, лихва і т. і.) та відсунення її від торговельних і промислових професій.

Переходім до великого питання подруж між нежидами і жидами. Можна погодитись з думкою Фретона: „Жиди й нежиди не творять в антропольогічнім розумінні надто далеких від себе рас. З огляду на вартість нащадків усе залежить від обоїх батьків, а саме наскільки вони культурно рівновартні й наскільки можна надіятися добре сполучених прикмет в їх дітей. Досліди, що можуть принести вірні висліди в цій ділянці, ще не закінчені". Хоч, із становища біольогічної науки про расу та спадщинність, засадничо не можна навести мотивів проти цих мішаних подруж, то цим ще тепе питання нітрохи не розвязане.

Так, раса це передовсім „настанова". Як може бути більша різниця — що торкається психічних прикмет — між моряком і селянином, між нордійською та альпейською людиною, так само істнує велика різниця між жидами з деяких країв і суспільного середовища та нежидами з інших гуртів.

Але ще глибше сягає питання мішаних подруж, якщо зважимо значіння *релігійних, національних та історичних* впливів на особовість. Доля, себто цілість зовнішніх подій у житті, формує людину. Отже доля — це середовище, що в ньому людина живе, особлива культура, що в ній хтось зростає, приналежність до народности релігії і т. і. Враз з своєю нації приймає дитина традицію і культурну спадщину нації, її поколі

Шморак, а від „Жид. Клюбу Міщанського“ — р. Мунд. Одинокий рідний українець у Міській Раді п. Стевчак не забирав голосу.

Заяви ППС і ендеків перервав у кількох місцях віцепрез. д-р Островський.

По відчитанню заяв візвав віцепрезидент на знак жалю, жалоби та співчуття для жертв до однохвилинної мовчанки. Міська Рада прийняла цей заклик і радні повстали з місць. З огляду на пізню пору буджетові справи розглядатимуть у середу.

ПІД ЗАКИДОМ ЗЛОЧИНУ ГРАБУНКУ.

У звязку з вісткою про акт обвинувачення проти учасників грабунку в часі четвергових подій повідомляють, що перші акти обвинувачення виготовлено проти Стефана Казьмерчака, Теодора Духна, Івана Олиниця, Олекси Юрка, Івана Гулька і Яна Ступчанського. Всім закинено злочин грабунку.

СКІЛЬКИ ОСІБ ВИВЕЗЛИ ДО БЕРЕЗИ КАРТ.?

Аг. Всхуд повідомляє: В деяких часописах появилася вістка про скількість осіб, вивезених зі Львова до Берези Картуської, причому покликувалися на Аг. Всхуд. Подана там скількість вивезених значно вища від справжньої цифри.

Тому кілька днів Аг. Всхуд подала точний спис вивезених із львівського воєвідства, разом у тому списі подано 59 осіб. Опісля ще вивезли Мойсея Горовіца, так що разом досі вивезено 60 осіб.

Зголошення провідниць дитячих садків.

У звязку з обіжником Кураторії Л. Ш. О. з дня 2. січня 1935 р. ч. І. 35006/34, який поручає шкільним інспекторам не робити труднощів при засновуванні дитячих садків та їх важкій добродійній праці, більше промад як у попередніх роках зголошує побажання заснувати у себе дитячі садки на час літніх сезонових робіт. Для тих садків потребує Рідна Школа і більшого числа провідниць дитячих садків.

Кандидатки, що бажали б літом 1936. р. вести дитячі садки, нехай безпроволочно внесуть до Головної Управи РШ у Львові, вул. Сикстуська ч. 46., подання з такими документами: 1) метрика, 2) свідоцтво зрілости, 3) посвідка укінчення курсу провідниць дитячих садків, 4) свідоцтво здоровля і 5) життєпис. У поданні зазначити повіт чи пак місцевість, у якій кандидатка хотіла б працювати.

Провідниці дитячих садків, що працювали вже в дитячих садках минулого року і їх документи є вже в Головній Управі РШ, нехай негайно зголосяться до праці цього року.

Подання вносити не дальше як до 10-го травня ц. р., щоб був час пол[а]годити різні формальности.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

Розстріляли двох священників.

„Возрожденіє“ з 24. квітня повідомляє, що большевики розстріляли двох священників: Ксенофонтова і Бурдікова. Їх арештували перед трьома роками і заслали до Кемського табору на півночі. Підчас утечі їх схопили на кордоні СССР і розстріляли у Петрозаводському, недалеко Чіти. „Возрожденіє“ повідомляє, що большевики арештували вдруге митрополита з Нижнього Новгороду Евгенія.

Розправа проти партизанів.

„Правда“ з 26. квітня повідомляє: Перед спеціяльною колегією окружного суду в Харкові закінчилася 10-денна розправа проти гурту фальшивих партизанів, себто осіб, які з[а]певняли, що вони допомагали большевикам. Одначе суд устійнив, що всі підсудні належали до протибольшевицьких армій. Двох головних підсудних, братів *Володимира й Андрія Гарковенків* суд засудив на 8 і 6 років вязниці, інших підсудних на короткі речинці.

...ння, стиль думання і т. і. Постійно від ранньої молодости приймаємо, наче повітря, національні, релігійні, етичні норми як готові вплями середовища і вкінці вони так кристалізуються і міцніщають, що навіть у дорослім віці тільки дуже малому числу людей, а й тим лиш нецілковито, вдається визволитись від норм свого середовища, якщо вони діяли послідовно в тім самім напрямку. Можна погодитись на думку що мішані подружжя між особами ріжних національностей, релігійних переконань і традицій небажані. Саме тому, що виховання і приклад далеко більше формують найважливіші прикмети характеру в житті, ніж це залежить від спадщинних динамічних чинників, то мішані подружжя при національних і релігійних різницях, а також при відмінній історичній і т. і. традиції, суспільних обставинах — переважно шкідливі.

Дисгармонія дітей, що проявляється у недостачі рівноваги й енергії, певности й постійности осудів, твердости характерів, віддзеркалює передовсім дисгармонію життєвої настанови родичів. Це треба поважно взяти на увагу при постанові до мішаного одруження. При цьому треба зважити те, що великі різниці, що повстали через середовище, стан, історію, релігію і т. і., можуть дрімати глибоко притаєні в тих осіб які *уявляють собі*, що вони однакового „роду“ (фізично-духових прикмет).

Дискусія над тим питанням рас і над спадщиною стає причесною передовсім те добро, що в молодих людей більше, ніж колись, пробуджалося свідомість, що попри свідомі почування і світогляд та спостережні прикмети осіб, що рішились на подружжя, важне також вартість притаєних людських прикмет, що у великій мірі формуються в молодости і часто щойно пізніше проявляються в життєвих конфліктах.

ПЕРЕД НОМІНАЦІЄЮ АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА ДЛЯ ЛЕМКІВЩИНИ.

„Русскій Голос“ з 26. квітня у передовиці домагається, щоб апостольським адміністратором на Лемківщину призначили особу „русской“ народности, що була би „вільна від латинізаторських тенденцій“, бо інакше вірні — грозить орган москвофілів — будуть мати перед собою лиш одну дорогу, яка їх віддалить від костела..

Що москвофіли тягне до російського православія — це річ відома; правдоподібно від кацапських братів набрались вони і нахабства, що так яскраво виявлять з цієї статті „Русского Голосу“.

ЗМОВА В БОЛІВІЇ.

БУЕНОС АЙРЕС, 29. 4. ПАТ. З Ля Паз повідомляють: Поліція викрила в Болівії революційну змову, яку зорганізували члени републиканської партії. Поліція арештувала багато осіб, між іншими міністра війни Енріка Герцога, кол. міністра скарбу Еспада і шефа републиканської партії Хозе Вілянеа.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У БРАТИСЛАВІ.

БРАТИСЛАВА, 29. 4. ПАТ. Останніми днями були в Братиславі демонстрації словацької молоді проти висвітлювання фільми „Голем“, у якій добачували образу релігійних почувань католицького населення. Демонстранти кинули в кінотеатрах смердючки та повибивали шиби в жидівських домах. Поліція арештувала кілька осіб. Кінотеатри стягнули фільму „Голем“ із екрану.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

НОВИНКИ.

— ... число 9 (57) двотижневика „Назустріч“, яке появилося з таким змістом: Евген Тютчук: Український Люрд (Розмова з Преосв. Будкою про Зарваницю). — Д-р Ярослав Гординський: В нетрях всеросійського шовінізму. — Софія Яблонська: Мур-мур-р... — Павло Ковжун: Обновник нашої театральної сцени. — Зореслав: Травень. — Ірина Наріжна: Поезії. — М. Рудницький: 300-ліття одного почину. — Бруно Цікоміні: Крізь щілину в мурі. — Коли ще звірі говорили. — Каррі Брахфогель: Чому ви в поганому настрою? — З нових віршів. — Українська хроніка. — Літературна хроніка. — Летіло 40 сорок. — У числі кільканацять ілюстрацій.

— **Під увагу організаторам вистав рідного промислу.** Група Промисловців при Союзі Українських Купців і Промисловців у Львові цією дорогою звертає увагу організаторам вистав рідного промислу, щоб, якщо рахують на зорганізовану участь укр. промислових фірм — завчасу, ще перед проголошенням речинців, порозумівалися з Групою Промисловців для устійнення доцільности й речинців вистав.

— **Новий український співак-тенор.** Є ним п. Михайло Дуда, галичанин, який від низки літ проживає в Чехословаччині і де одночасно з інжинірсько-гірничими студіями скінчив своє вишколення як співак. Недавно п. Дуда виступив у Празі зі своїм власним концертом, на якому мав д. гарний успіх. Фаховий критик часопису „Народні Політіка“ пише про нього: „...П. Дуда має в своїм горлі гарний матеріял, звучний, сильний голос справжньої тенорової закраски. Свою гарну підготову виказав в оперових аріях Дворжака, Верді, Монюшка, Бізета і Пучіні та в низці чеських і українських пісень...“ Булоб дуже бажано, щоб наш новий співак, який, до речі, саме недавно приїхав до Львова, дав почутися і в нас.

— **Хто має першенство до шкіл?** У звязку з організацією нового шкільного року міністер освіти видав розпорядок, що нормує умови приняття та іспитів у нижчих клясах середніх шкіл. Доступ до державних шкіл застережений перш усього для дітей кавалерів „Віртуті мілітарі“, воєн. інвалідів і дітей з робітничих та селянських родин. При іспитах міністерство наказує спеціяльну вибачливість для робітничих і селянських дітей, що виховалися серед трудних життєвих умовин. При рівних кваліфікаціях кандидатів до школи рішає походження з незаможного, робітничого або селянського середовища. Особливо строго слід держатися цих приписів у місцевостях, де крім державних є теж школи приватні, що можуть приймати діти заможніших родичів і державних урядовців.

— **1. травень у Львові.** У городському старостві у Львові була вівторок нарада представників соц. партій і професійних союзів, щоб устійнити програму робітничого свята 1. травня. Старосто згодилося, щоб уладили спільний похід усі союзи й організації з пл. Госевського і пл. Стрілецької під міський театр, де похід розвяжуть. Пополудні буде академія у Великому Театрі та спортові змагання на грищі РКС.

— **Грецький тютюн.** Польський тютюневий монополь замовив більшу скількість тютюну в Греції на компенсаційних основах. Рівночасно грецький уряд признав Польщі додаткові вивозові контингенти, що є рівновартістю замовленого тютюну.

— **Німці в Галичині.** „Евангелішер Прессдінст“ у Познані перевів статистику німецького населення в Галичині, оцінюючи його на 40.000 осіб. Офіційна статистика з 1931 р. начислила тільки 20.000 німців. По віросповіданні німецький елемент складається у 3/5 з евангеликів, у 2/5 з католиків.

ЗАГАДОЧНИЙ ЛЕТ ФР. ЛЕТУНА НЕГУСОВОГО ДОРАДНИКА.

РИМ, 29. 4. ПАТ. Вчора в год. 16 французького амбасадора у Римі Де Шамбрена повідомила італійська поліція, що французький летун Друіє осів примусово біля Риму на летовищі Ченточеле. Летун мав папери в порядку, одначе не мав дозволу на перелет понад італ. територією. Його увільнили, одначе є під поліційним доглядом. Франц. амбасадор спитав, чи тому що Друіє шукає поліція у Франції не треба би звернутися до італ. поліції, щоб арештувала летуна. Досі франц. амбасада не одержала відповіди з Парижа. На місці кружляють чутки, що летун Друіє, який був негусовим дорадником, летів до Абісинії, щоби віддати до диспозиції негусові свій літак. Із Парижа прийшли вістки, що Друіє відлетів із Парижа нелегально, бо його літак був під поліційним секвестром.

ЗВИШКА ЦІН МЯСА У ЛЬВОВІ.

В квітні ц. р. дійшло до звишки цін мяса. І так коли з кінцем березня ц. р. за 1 кг. найкращого волового мяса платили від 1 до 1.10 зол., то в середу 29. квітня ц. р. платили вже 1.20 до 1.40 зол. Подорожіла теж вепровина. Фахівці вияснюють, що до звишки цін мяса доходить щороку на весну, бо хлібороби не продають тварин, випускають їх на пашу і тому подажа зменшується. Дійшло до того, що різники платять тепер у різні за живину від 1 зол. до 1.20 зол. Вепровина подорожіла тому, що збільшився вивіз безрог. Вивіз вплинув теж на звишку цін жита і пшениці, яка перед кількома днями підскочила на 10 відсотків.

ТЮТЮНОВИЙ СТРАЙК У ГРЕЦІЇ.

СОЛУНЬ, 29. 4. ПАТ. У всіх тютюневих фабриках вибухнув нині рано страйк, що обняв теж тютюневий промисл у Кавалі, Драмі та Зантi. Страйкує кількадесять тисяч робітників у всій Македонії та Тракії. Страйкарі домагаються скорочення часу праці та вищих платень. Досі інцидентів не було.

— **Новий міст на Сяні.** На терені села Затварниця у ліському повіті отворили новий дороговий міст, довгий на 65 м. Побудувало цей міст місцеве населення власною працею та з власного матеріялу, без ніяких субвенцій. Міст посвятили о. Хащак із Хмеля та Сороковський з Кривого. На посвяченні був староста Гонсьоровський, делегати сусідніх сіл і около 2.000 осіб. (Всхуд).

— **Страйк пекарів у Бродах** треває від кількох днів. Застрайкувало кількадесять пекарських челядників і робітників, домагаючись 8-годинного часу праці і підвишки зарібків на 25—50 проц. У місті печива не забракло, бо власники пекарень самі працюють.

— **За зловживання в міській управі в Перемишлі.** В Перемишлі скінчився двотижневий процес проти 16 маґістратських урядовців і службовців за різні зловживання. Інкасента Людв. Кабалу засудили на півтора року вязниці, Яна Ричая на 10 місяців, урядниччки Ногову і Черкову та урядовець Ребен дістали по 6 тижнів а інші обвинувачені по 50 зол. гривни. Вісьмох обвинувачених увільнено.

— **Еміґраційний ошуканець.** На терені львівського воєвідства увихається ошуканець, що виступає під іменем Яна Мрозіка з Дубецька або Яна Скубіча із Бахорця, і намовляє селян до виїзду на пільні роботи у Франції та Канаді, беручи від них гроші. Ошукав уже кільканадцять осіб.

— **Краєва хроніка.** В Долині і Вигоді поліція перевела домові ревізії, шукаючи зброї військового типу, яку в кількох випадках сконфіскували. — В повітах, сумежних з Буковиною, появилися фальшиві румунські банкноти по 100 і 250 леїв. — У Станиславові засуджено міського урядовця Дерека на 8 місяців вязниці за зловживання в евіденційному бюрі. — В Калуші арештовано урядовців повітового виділу, Т. Гжибінського, Т. Заборського і С. Кущлика за фальшування пенсійних документів і зловживання. — В лісі біля Синевідська Вижного знайшли тіло 45-літнього коминяря Андрія Витвека, що вибрався був до Уріча і більше не вернувся. — До бюра нотаря Ст. Цісла в Радехові вломилися злодії і вкрали з огнетревалої каси понад 1.500 зол. — У Красноставцях пов. Снятин 28-літний Микола Муринюк підчас суперечки ударив Михайла Юрійчука так сильно каменем у голову, що він наслідком заломання черепа втратив мову. — Хорунжий граничної сторожі Мар'ян Стемпень застрілив у Чорткові свою 36-літну жінку Геновефу, що осиротила троє малолітніх дітей. — У Станиславові якийсь невідомий мужчина сказав носієві Лявферові занести на залізничий двірець валізу. Коли Лявфер не діждався був власника валізи, зголосився на поліції. Поліція отворила валізу й найшла там трупа немовляти.

— **Укрaв дзвін на монети.** В селі Бартатові під Львовом арештовано Петра Калагурського під закидом крадежі дзвона з церковної вежі. Хотів оснувати фабричку монет і тим способом роздобути метaль, потрібний до виливів.

ВІДГУКИ ДНЯ.

З глибин життя.

Так мало в нас відрадного, що наш чоловік жедний чогось такого як каня дощу. Леда щонебудь, коли це можна втягнути в рубрику „відрадне", радує нас так, якби в нормальний час радувала булова театру, репрезентативне українське касино, чи однородний правопис.

Тому не диво, що факт, який зараз опишу, потішив мене, вляв у серце віру в краще завтра („краще завтра" — вислів запозичений від наших промовців, що не знають як скінчити промову!) і... дав тему до малого фейлетону.

Було воно так:

Відбувалася в суді розправа. Обвинувачений — старий чоловік, сивий, з малими сірими очима і твердим виразом лиця. Мазур. Обвинувач — молодий, чорнявий чоловік, лице смагляве, очі темні, на чолі велика яма, знак по тяжкій рані. Українець. Коли приглянутись згоїні — видно, що під шкірою нема кости.

Суддя списавши ґенералії, приступає до переслухання обвинуваченого.

Мазур говорить помало і раз-у-раз поглядає на свого оборонця-жида.

— То було так: Говорив погано і на маршалка і на жонд і на Польщу. Тримав у сіні скорострілі і кріси, переховував у себе саботажистів...

Перервав і дивився, яке це робить враження. Судді сиділи мовчки, впливши очі в папери, предсідник водив олівцем по столі.

— І більше нічого? — допитувався його оборонець.

— Та... можу сказати... — зробив довгу павзу, а потім: Говорив, що він *українець*. Я тоді не витримав і вдарив чим попало і де попало.

Смагляве лице побитого скорчилось, очі звузились, а зуби затиснулись аж щелепи хруснули.

— А що ви на те?

— Прошу ясного суду, то все неправда, крім одного. Неправда, що я погано говорив на маршалка, за уряд і за Польщу, неправда, що я переховував зброю, а правда одно, що я українець. Бо я таки українець! Я собі бідний форналь і тяжко працюю. Але хочу, щоби мій син був хрещений в церкві. А тесть — показує на мазура — вперся, щоби в костьолі. З того пішло. Але я свого маю право боронити. То я пішов до польського ксьондза і сказав: Коли є таке право, щоби без батька охрестити, то прошу. І ксьондз не охрестив. За то тесть вдарив мене колом по голові і ось — показав рукою на згоїну.

Справа була ясна як сонце і тесть не викрутився. Дістав три місяці.

Після того сцена в адвокатській канцелярії. Форналь зайшов заплатити за оборону.

— Прошу, пане меценас, двацять золотих. Вам належиться вісімнацять, але прошу мені видати три, бо мушу до хати дещо купити і для сина медівник.

Адвокат видав десять.

— Вистане з мене половина. Решту возьміть і купіть, що потребуєте.

Форналь узяв, але на відхіднім сказав:

— Я чоловік рихтельний і тих вісім золотих зверну. Може за другий місяць... Вона варта того! — і показав рукою на яму в чолі.

Коли в цім бідним форналеві зібрані хиби і прикмети його нації, то ми можемо бути спокійні за її завтрішний день.

Галактіон Чіпка.

ЩАВНИЦЬКА МАГДАЛЕНА
лікує недуги шлунка.

— **Наукову нагороду м. Лодзі** в сумі 5.000 зол. признано професорові львівського університету, д-рові Каз. Твардовському за його фільософічні праці.

— **Зловживання у збараському повітовому виділі** були предметом судової розправи в Тернополі. Інспектора повітового виділу, Ферд. Розточила засуджено за те, що домагався і брав хабарі, на 14 місяців вязниці і позбавлення громадянських прав на 5 літ. Екзекутор повітового виділу Тадей Дзедзіц дістав 6 місяців вязниці, а рахмістра Стеф. Корчовського увільнено.

— **Нема перепусток до Румунії.** Румунська влада видала розпорядок, що зносить всякі перепустки, які управнюють до переходу границі на кілька днів. Перейти границю вільно тільки на основі пашпорту.

— **Нова Управа перебирає ресторан „Вітаміна".** В четвер замкнено, 1/5. ц. р. відчинено. Новий кухар, нова обслуга очікують прихильників розвитку своїх рідних, українських підприємств. Ресторан Вітаміна, вул. Косцюшка 3.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: *„НЕОПРАВДАНА ГОДИНА"*, комедія на 5 дій *Ст. Бекефія.*

Нерідко трапляється, що молода дівчина, не скінчивши гімназії, йде замуж. Рідко, що вийшовши замуж, ходить надалі до гімназії і то так, що у школі не знають про її родинне становище, а дома про її школу. Трапився кілька літ тому такий випадок у Відні і може саме ним покористувався дотепний комедіописець, щоб вимотати з нього цілий клубок ситуацій довкола кількох характеристичних типів.

Заголовок комедії має подвійне значіння: — не тільки у школі, але і в подружжі бувають неоправдані години. І коли у школі кінчаються вони звичайною тільки доганою, авантурою дома або невідповідною нотою „з обичаїв", у подружжі бувають вони причиною далеко поважніших конфліктів, коли не вміємо виправдатись якслід, що ми робили в таків-то годині поза домом. Героїня цієї пєси — талановита симулянтка перед своїми батьками та вчителями, не вміє відограти своєї ролі так само добре, як зміняєя жінка, коли хоче мати свої тайни. Вона вибрала собі на чоловіка саме того лікаря, що мав нагоду ствердити, як вона знаменито симулює недугу, коли треба їй ошукати своїх опікунів. Професійне недовіря псує необачному чоловікові подружнє щастя.

Комедія ця написана зручно та цікаво, належить до тих приємних видовищ, які так дуже до вподоби публиці, яка шукає в театрі легкої розваги. Кожна дія приготовляє глядачеві нову несподіванку, не даючи йому змоги відгадати виток інтриґи та її розвязки. Пєса зведена дбайливо під рукою дуже доброго режисера, при співучасти добрих артистів. Головні ролі грають: Мартіні та Красновецький — наперемін погідно та поважно; Махальський, як звичайно, незрівнаний старший „повільний" панок, поруч нього з гострим язиком Крижівицька; першорядні типи учителів-чудаків дали: Шпіґанович, Берський, Богданська, Якубінська; знамениті в ролі небезпечного „смотряка" Косоцька та придуркуватого адвоката Слівінський. Навіть дрібні ролі Поспєльовського та гімназисток барвисті. Пєса не скоро зійде із сцени.

Спорт.

СПОРТ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом II — Гакоаг II 3:0. Змагання приятельські вирішив Пролом II. легко у свою користь.

Бескид (Надвірна) — Бистриця (Станисл.) 6:0 (2:0). Заслужена висока виграна української дружини за мистецтво Б-кл.

Станиславовія — Ришпв 0:2 (0:1). Мист. А-кл. Заслужена виграна доброї дружини Ришпого, для якої ворота добули Геллер та Александрук Б. Л.

НОВА ПЕРЕМОГА ГРАЧІВ РУСИ.

УЖГОРОД. **Славянська одинацятка — Мадярська одинацятка 3:1 (1:1).**

Минулої неділі відбулися на грищі С. К. „Русь" традиційні змагання між вибраною славянською і мадярською одинацяткою. Славянська одинацятка складалася виключно з грачів С. К. „Русь" так, що це в дійсности виграна ужгородської „Руси". Грачі славянської одинацятки не лише мали весь час перевагу, але так ж грали дуже фер.

КОШИЦІ. **ЧСК — А. Ц. Спишська Нова Весь 4:1**

Після цієї перемоги ЧСК (Кошиці) заняв друге місце за ужгородською „Русю" у табелі закарпатсько-східнословацької дивізії і має лиш одну точку менше від „Руси".

АДМІРА ПРИЇЗДИТЬ ДО ЛЬВОВА.

В часі цьогорічних Зелених Свят розіграє львівська Погонь змагання з віденською Адмірою.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Театр ім. І. Тобілевича

Щирець:
30. IV. Отаман Пісня.
1. V. Залізна Острога.

Великий Театр:

Четвер, 30. IV. год. 8. веч. Аб. 16. „Неоправдана година".
Пятниця, 1. V. год. 8. веч. Аб. 15 „Грубі риби".
Субота, 2. V. год. 8. веч. Аб. 16. „Неоправдана година."
Неділя, 3. V. год. 3.30 поп. „Грубі риби". Купони „Або не важоі; год. 8. веч. „Страшний Двір" опера.

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Мазур" з Полею Негрі.
АТЛЯНТИК: „Графиня Маріца" із Секе Савалем.
ВАНДА: „Марнотравний син", „Щастя на вулиці".
ҐРАЖИНА: „Давід Коперфільд".
КАСІНО: „Будеш усе мoя" із Ґрейс Мур.
КОЛІСЕЙ: „Велика княжна та готелевий хлопець" і ревія.
КОПЕРНИК: „Панове в циліндрах".
МАРУСЕНЬКА: „Болеро", „Весна в Парижі".
МЕТРО: „Велика княжна Олександра" і комедія з Бастером Кітоном.
МІРАЖ: „Жид, вічний скиталець" („Агасвер") із Конр. Файдтом.
МУЗА: „Калієнте місто кохання" з Долерес дель Ріо.
ПАН: „Забута людина" і „Нічна стежа".
ПАКС: „Мила меня" з Фр. Гальо.
ПАЛЯС: „Ева" комедія з музикою Легара.
РАЙ: „Карієра" з Мартою Еґерт.
СВІТ: „Карієра" з Мартою Еґерт.
СТИЛЬОВЕ: „Останні дні Помпеїв" та „Прощальна ревія".
ТОН: „Кабінет воскових фігур".
УТІХА: „Бунт звірів" і ревія.
ХИМЕРА: „Веселе шаління".

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Альпи.

Закордонне радіо.

Четвер, 30. квітня 1936.

Віденъ (506,8) 12.00, 13.10 22.10 Концерт, 17.35 Балади Леве співає Відеман, **Мор. Острава** (269,5) 17.50 Шведські пісні, **Прага** (470,2) 19.40 Балади Новака на міш. хор і орх., 22.15 Концерт, **Париж** (1648) 11.00, 20.45 Концерт, 20.00 Спів, **Білгород** (437,3) 11.30, 19.00 Концерт, 13.15 Пісні, **Берлін** (356,7) 10.00 Нар. пісоньки, 14.15 Легка музика, 17.00 Солісти, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14,00 16.00 Музика, **Мінхен** (405,4) 10.00 Нар. пісоньки, 18.00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 13.30 Вок. концерт, 17.30 Сальон. музика, 19.10 Японський вечір із участю солістів, 19.45 Сп. ресітал, 20.35 Орх. концерт, **Міляно** (368,6) 13.30, 19.45 Легка музика. 20.35 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.00 Трансм. із грецького театру в Сиракузах „Едип у Кольоні" Піцетія, 20.35 „Джоконда" Понкіеліа.

Пятниця, 1. травня 1936.

Віденъ (506,8) 11.50 Травневе свято: промова кард. Інніцера, 15.00 „Моя Австрія" фантазія на осн. нар. мельодій, 15.40 Квартет а-моль Шуберта, 17.05, 20.15 Концерт, **Прага** (470,2) 7.30, 10.00, 12.15 Концерт, 19.10 Хор, **Париж** (1648) 12.15 Симф. концерт, 16.00 Камер. музика, 18.00 Авд. для жінок, 20.00 Спів, 20.45 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 17.00 Пісоньки, 17.45 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 11.30, 16.00, 18.00 Концерт, 19.00 Робітничі пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.20, 15.00 Концерт, 19.00 Пісні, **Мінхен** (405,4) 13.30 Барвна музика. 20.00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 7.00 Мадярські популярні мельодії, 12.05 Сальон орхестра, 13.40 Форт. ресітал, 17.30 Сольо на цимбалах, 19.30 Опера, **Міляно** (368,6) 17.15 Танц. музика, 21.30 Віольонч. ресітал, **Рим** (420,8) 19.00 Легка музика, 20,35 Концерт реліґ. муз.

Львівське радіо.

Четвер, 30. квітня 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 6.50, 7.35 Трохи інформацій, 8.05 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Муз. поранок для шк. молоді, музика, спів, 13.00 „На Підгалі" гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 13.15 Фантастичний світ у музиці, гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Китиця ревієвих і фільм. мельодій, квінтет, 16,00 „Про те, як жаба шарпала Бурмила за хвіст", для дітей, 16.15 Жиґм. Стойовський: Соната е-дур оп. 37. на скр. і форт., 16.45 Концерт хору, 17.15 У ритмі раз, два, три концерт камер. орх., 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Віольончелевий ресітал у супр. форт., 18.30 Техн. гутірка: Небезпека грому, 18.40 Туристичний інформатор, 18.45 Легка музика в гр. пл., 19.00 У джерел сучасного малярства, 19.10 Програма на завтра, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.39 Спортові вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 Концерт легкої музики, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Протилет.газ. оборона, 20.00 Театр Уяви у чужих (Англія): „Чотири не міститься в сінох" Вол. Гелгуда та Ст. Кінг-Гола, 21.35 Монюшкові пісні (Шлємінська сопран, Бендер бас) у супр. форт., 22.00 Ріжні мельодії в гр. пл., 23.05 Танцова музика в гр. пл.

Пятниця, 1. травня 1936.

6.30, 6.40 Раннішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для ст. дітей: „Рідний мій краю, ти наче вдоровля", 12.45 Співочі тузи в гр. пл., 13,10 Домашнє господарство, 13.15 З ринку праці, 13.20 Легка музика в гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Форт. дует, 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Природа в травні, гутірка для дітей, 17.00 Хожів і Мосціце, 17.15 Хвилина поезії: Поворот Алєна Жербольта, 17.20 Каз. Сікорський: Смичковий секстет оп. 6., 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Пісоньки в супр. форт., Авд.: „Ти був сам, пролетаре" на осн. Жеромського, 18.55 Сусп. хвилина: Відозва Гол. Управи ТШЛ, 19.00 Програмова скринька, 19.10 Програма на завтра, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.39 Спортові вістки, 19.45 Сніговий комунікат, 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 Симфонічний концерт; у перерві в год. 20.50 Вечірній денник, Із сучасної Польщі, 22.30 Технічна скринька, 22.50 Танцова музика.

3 популярні камери „Кодак"

ЦЕ ДОСТУПНА ВСІМ, ЛЕГКА, ДЕШЕВА І ДОБРА ФОТОГРАФІЯ!

„Kodak" BB

зол. 12.50

Обєктиви Doublet, постійна гострота, миттєві і часові знимки, проста конструкція, — добрі знимки.

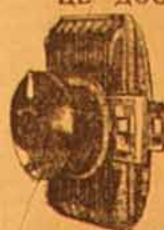

„Kodak" Bullet

зол. 20.—

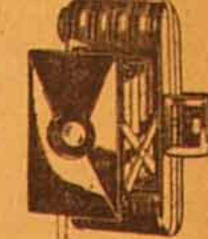

8 знимок 4×6½ цм. на плівці: Verichrome 828 Nr. 127 Усі добрі!

„Kodak" Jiffy

зол. 35.—

Оглянь в кожнім фотоскладі!

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, plac Napoleona 5.

Нагода, яка не вернеться!

Велика весняна продажа вовняних, літних, шовкових і білизняних товарів по цінах на 30% знижених.

ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Для прикладу:

Вовна гладка	1.50	Попеліна на сорочки	1.10
Вовна шкоцька	1.50	Сирий шовк	1.15
Вовна ангора	2.—	Перкаліна колір.	0.65
Марокен вовняне	3.90	Полотно шир. 70 цм.	0.53
Вовна на спіднички	4.—	Сирий зефір	0.55
Вовна на комплети	5,50	Зефір „Пріма"	0,80
Вовна на плащі	5.—	Димка на підштанці	0.65
Шевіоти англ.	2.80	Всип рожевий	1.05
Шовк на блюзки	2.—	Атлас постел.	1.30
Марокен шовк.	1.80	Пошевки мережков.	1.80
Монголь шовк.	1.80	Полотно на простир.	1.25
Креп сатен	4.60	Простирала на ліжко	1.90
Кльоке шовк.	5.90	Капи й обруси	2.50
Кора десенева	1.30	Обруси з метра	1.90
Марокен на шляфроки	1.—	Ручники вафлеві	0.28
Крепони	0.85	Стирки до начиння	0.45
Перкалі	0.65	Простирала на колдри	4.50

При закупні товару від 5 зол. задурно білети до першорядних кін. Замовлення з провінції полагоджуємо за почтовою післяплатою.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 29-го квітня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів

1 кг. масла десер. . . . . . 2.55 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно в бочк. опакуванням 2.60 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет . . . . 2.60 „
1 л. молока . . . . 0·15 „
1 к. яєць . . . . 2.45 „

Тенденція на масло і на яйця слаба, на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 29. IV. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3):

Кури мол. товсті без остріг І. кл. 1.10 зол
Курята молоді товсті І. кл. 1.60 „
Індички товсті І. кл. 1.25 „
Пантарки товсті І. кл. 1.25 „

Приймає кури в необмеженій кількости.
Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.
Приймає нових доставців.

МЕШКАННЯ

3 КІМНАТИ з кухнею, повний комфорт. Піскова 40. 2028 1—2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 20-60

УВАГА! Християнська жіноча конфекція поручає плащі від 35 зол. Львів, Ринок 26. Ендерс. 797 14-15

МОТОЦИКЛІ, самоходи, купно, продажа, коміс, заміна Автоспорт. Львів, Словацького. 1904а 6—13

ГОДИННИКИ, шлюбні обручки, перстені, накриття найдешевше поручає Вандер, Шайнохи 1. 1872

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Варшава, 29. 4. ПАТ.

Бельгія 90·00, 89.63; Доляри ам. 5.32 5.29, Доляри канад. 5.25, Франки фр. 35.08, 34,92, Франки шв. 173.59, 172.75, Фунти англ. 26.32, 26.18, Фльорени гол. 361.37, 359.65, Ґульдени данц. 100, 99.55, Корони чеські 19.75, 19.25, Корони данські 117.49, 116.55, Корони норв. 132.23, 131.25, Корони шведські 135.73, 134.75, Ліри італ. 35.00, 34.00, Марки фінські 11.30, 11.10, Марки нім. 141.50, 141.00, Пезети есп. 65.00, 64.00.

Варшава. 29. 4. ПАТ.

Папери:

4-прц. прем. інвест. ем. 70, 69.50, 4-прц. прем. інвест. друга ем. 68.75, 69, 5-прц конверсійна 55.75, 56, 5-прц. зал. 55.50, 6-долярова 79.75, 4-прц. прем. дол. 51,50, 51. 7-стабілізаційна 68.50, 69,25, ост. дрібні, 72 сотки.

Ціріх, 29. 4. ПАТ.

Н. Иорк 307 і 1/8, Льондон 15.16 і 3/4, Париж 20,22 і 1/4. Прага 12.69, Міляно 24.15, Бельгія 51.90. Амстердам 208.37 і пів, Осльо 76.22 і пів, Копенгаген 67.72 і пів, Стокгольм 78.21 і пів, Берлін 123.10.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від — до
Жито Стандарт І.	14.00—14.25
Жито Стандарт ІІ.	13.75—14.00

Інші курси без змін.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 0·80 зол., з почт. перес. 0·95 зол.

ОГОЛОШЕННЯ.

КНИЖЕЧКА

ВЕЧІРНЯ і ПАРАКЛИС до Пресв. Богородиці

конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях. Ціна 1 пр. 20 сот., 5 примірників з почт. оплатою 1.15 зол. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25% знижки. Замовляти: Адміністр. „Діла", Львів, Ринок 10.

НАЙНОВІШІ КРЕАЦІЇ КОРСЕТІВ, КОРСЕЛЕТІВ ТА НАГРУДНИКІВ поручає Спеціяліст

Герман Пісен

ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 4.
Увага: Фахова услуга. тел. 236-14. 2023 2—5

ПРИЙМУ ВІД ТРАВНЯ ДО СЕРПНЯ

заступство парохії

Зголошення слати: Ліськевич, Станиславів, Монюшка 12. 2027 1—3

Читайте „Діло"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Виданича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.